

prostoru, situacijsko mišljenje in iznajdljivost ter zadovoljujejo potrebo po gibanju. Učenci so v prvem triletju sposobni uspešno vaditi po postajah. Uspešnost lahko močno povečamo z različnimi pripomočki: žoge različnih velikosti in barv, baloni, obroči, kiji, palice, ovire, loparji in drugi didaktični pripomočki, kot so plakati, slike, vadbene kartice. V igro vpletamo tudi glasbo. Ritem in glasbena spremljava zagotavljata večjo sproščenost in gibalno ustvarjalnost učencev. V tem obdobju moramo učencem privzgojiti osnovne higienske navade (nošenje športne opreme, umivanje).

Program, obvezen za vse učence, obsega v prvem triletju redni pouk, 3 ure na teden dvajseturni tečaj plavanja in pet športnih dnevorov v vsakem šolskem letu.

Poleg operativnih ciljev za telesni razvoj, gibalnih in funkcionalnih sposobnosti, osvajanje različnih naravnih oblik gibanja, iger in športnih znanj, čustveno doživljanje športa in vzgoja z igro, seznanjanje s teoretičnimi informacijami nam učni načrt ponuja tudi poglavje z naravnimi oblikami gibanja, z atletsko abecedo, gimnastično abecedo, s plesnimi igrami, z igrami z žogo, s plavalno abecedo, z izletništvom in pohodništvom ter ugotavljanjem, spremljanjem in vrednotenjem gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti učencev.

Kako bodo učni načrti za prvo triletje devetletne osnovne šole zaživi v praksi, pa je seveda odvisno od ustvarjalnosti, iznajdljivosti in pedagoške strokovnosti vzgojiteljic, učiteljic in učiteljev, ki poučujejo v prvem triletju.

VIRI

Učni načrt Slovenščina. Ministrstvo RS za šolstvo in šport, Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za slovenščino. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 1998

Učni načrt Spoznavanje okolja. Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za spoznavanje okolja. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 1998

Učni načrt Matematika. Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za matematiko. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 1998

Učni načrt Likovna vzgoja. Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za likovno vzgojo. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 2001

Učni načrt Glasbena vzgoja. Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za glasbeno vzgojo. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 1998

Učni načrt Športna vzgoja. Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Nacionalni kurikularni svet. Kurikularna komisija za športno vzgojo. Potrditev na Strokovnem svetu RS za splošno izobraževanje, 1998

OD IGRE DO BRANJA IN PISANJA

Naša šola je v šolskem letu 1999/2000 začela poskusno uvajati program devetletne osnovne šole.

Seveda pa smo se začeli pripravljati že prej. Učitelji so se udeleževali srečanj s svetovalci Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in skupaj so pregledovali novosti v učnih načrtih, jih dopolnjevali. Naše delo je spremljalo tudi Ministerstvo za šolstvo, znanost in šport.

Pri načrtovanju in izvajanju smo upoštevali starostno in temu primerno tudi razvojno stopnjo učencev. V veliko pomoč in strokovno podporo pa nam je bil tudi Center pedagoških iniciativ na Pedagoškem inštitutu. Z njimi smo sodelovali že pred tem v programu Korak za korakom.

Veliko časa in strokovnih diskusij smo posvetili: ureditvi učilnice v centre aktivnosti (kotički), didaktičnim igram, sodelovanju s starši, opisnemu ocenjevanju, timskega delu itn.

Učenci, ki so vstopili v prvi razred devetletne osnovne šole, so prihajali iz različnih okolij. Med seboj se niso poznali (čeprav so bili pred vstopom v šolo večkrat pri nas na obisku).

Učiteljica in vzgojiteljica sta učence spoznavali prek igre in jih tako aktivno vključevali v situacije, ki so pripomogle, da so se navajali drug na drugega. Skupaj so izdelali razredna pravila, ki so jim bila v pomoč pri vsakdanjem delu.

Učenci so v igro oziroma učenje vključeni aktivno. S tem si razvijajo občutke radovednosti, ustvarjalnosti, motorične sposobnosti, besedni zaklad ... Didaktična igra je bila in je tudi še danes, v tretjem razredu, živa pri šolskem delu.

Delo s knjigo (besedilo, ilustracije) je po našem mnenju eden najboljših pripomočkov pri pogovoru, poslušanju, izmenjavi mnenj. Ob prebiranju ali samo listanju po knjigi naučimo učence strpnosti, jih sprostim, spodbujamo h koncentraciji in premagovanju različnih težav. Ob tem se sprožijo v učencu občutki in želje po izražanju. Ob pripovedovanju oziroma branju je zelo pomembno, da učencu omogočimo, da lahko (do neke mere) razreši intenzivna čustvena stanja, ki pa niso le verbalna. Zelo pomembno za učenčev razvoj in učenje je pogovarjanje, pripovedovanje, branje. V razredu ima učenec ves čas dostop do kakovostnih slikanic. Ta razredna knjižnica se je v drugem in tretjem razredu dopolnjevala. Tako ima učenec možnost za prebiranje, ogledovanje, ustvarjanje ob knjigi in tudi igranje. Učenec lahko knjigo odnese domov, jo skupaj s starši pregleda, bere. To je zelo pomembno zlasti v prvem in drugem razredu, kjer smo naprosili starše, da berejo otroku vsak dan vsaj petnajst minut. O prebranem se je otrok najprej pogovarjal s starši, nato pa je zgodbo pripovedoval tudi sošolcem. Resnično je bilo živo branje pomemben korak k razvoju komunikacije učenca.

V prispevku bi se omejili le na pouk slovenščine. Sličice nam prikazujejo, kako velik napredek so učenci v dveh letih dosegli na področju opismenjevanja. Njihovi zapisi pa so v začetku tretjega razreda postali tudi vsebinsko bogati. Zelo pomembne za začetek opismenjevanja so didaktične igre in drugi pripomočki, ki sta jih učiteljica in vzgojiteljica izdelali sami. Pri tem delu so jima veliko pomagali tudi starši.

V prvem razredu so se učenci zelo prijazno, z igro povezano naučili veliko tiskano abecedo. Potreba po pisanju in branju v mali tiskani abecedi je zrasla v učencih, predvsem zaradi želje po novem. Branje zjutraj po zajtrku, v jutranjem krogu, branje v šolski knjižnici, v razredu, doma. Tako smo učence v čudovit svet knjig vpeljali odrasli. Pomembna pa je tudi dobra ilustracija, ki popelje učenca v svet domišljije, svet vrednot in kritičnega mišljenja.

Pri nekaterih učencih pa je bila potrebna tudi zunanja motivacija (bralna muca in tekmovanje za bralno značko).

Pomembno vlogo pri veselju do pisanja in pripovedovanja pa je razredna maskota, ki vsak konec tedna preživi pri enem od učencev. Dnevnik njenih dogodivščin, ki so se nabrale v teh dveh letih in pol, pa je pravi ponos razreda. Prav zapisi, ki so bili v začetku še zelo okorni in preprosti, včasih pa omejeni le na drobno risbico, so danes že prava mojstrovina, tako po vsebini kot po obliki.

Delo v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju je za učitelja zelo zahtevno, vendar pa izjemno ustvarjalno. Učitelj, ki ima rad učence in mu je njegov poklic poslanstvo, bo ta izziv sprejel z veseljem.

*Mojca Samardžija, ravnateljica
Marina Doblekar, učiteljica
Osnovna šola Toneta Čufarja Ljubljana*

Jožica Čampa

Zavod RS za šolstvo

M A T E M A T I K A V P R V E M T R I L E T J U

Poglavitni cilj novega koncepta učenja in poučevanja matematike je spremeniti vlogo učenca, ki naj ne bo le pasiven spremljevalec učnega procesa, temveč bo aktivno sooblikoval svoje znanje in načrtoval svoj proces učenja. *Učiteljeva vloga* se prav tako spremeni v tako zasnovanem pouku. Če želimo razvijati otrokovo strategijo učenja, ji moramo približati strategije poučevanja. Izhodišče je vedno otrok in njegove predstave. Zato je učiteljeva pomembna naloga preveriti predznanja otrok, na podlagi teh spoznanj organizirati

učenje, pri katerem bo otrok izkušensko šel po shematično prikazanem procesu. Učiteljeva osrednja naloga je torej podpiranje otrokovih razvojnih zmožnosti.

Novi predmetnik odmerja matematiki v prvem triletju manj ur. Tako je v prvem in drugem razredu po 145 ur na leto (4 ure na teden) in v tretjem razredu 175 ur (5 ur na teden). V učnem načrtu za matematiko so zapisani splošni cilji predmeta, temeljni standardi in minimalni standardi za posamezne razrede in za triletje,